Nr 439. Kraków, Wtorek 27 Września 1910. Rok XXIX.

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.
Numer poranny wychodzi codziennie prócz poniedziałków i dni poświątecznych. — Numer popołudniowy codziennie oprócz niedziel i świąt.

PRENUMERATA WYNOSI:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
w Krakowie	24 koron	12 koron	6 kor.	2 kor.
w Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką poczt.	32 „	16 „	8 „	2 „ 70 h.
z dwurazową „ „	38 „	19 „	9 „ 50 h.	3 „ 20 „
w Państwie Niemieckiem	36 „	18 „	9 „	3 „
w innych państwach	48 „	24 „	12 „	4 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracyi „Nowej Reformy“ w Krakowie. Nr. rach. poczt. Kasy Oszczęd. 857.484.

Adres Redakcyi i Administracyi: Kraków, ulica Jagiellońska L. 10. — Telefon Redakcyi i Administracyi Nr 41, dla rozmów zamiejscowych 972. — Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 6 halerzy: w Biurze dzienników A. Olszewskiego ulica Kilińskiego 2 i w Biurze Plohna, ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

NOWA REFORMA

NUMER PORANNY

Prenumeratę przyjmują:

zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową Administracya „Nowej Reformy“. — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcas i A. Salomonowej, ul. Sławkowska 2. — Handel St. Karlińskiego, Sukiennice, Handel Fiałk i Turka, ul. Szewska, Biuro dzienników M. Hupczyca, ul. Wiślna.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: we Lwowie Biura dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika L. 21. — S. Sokołowski, Pasaż Hausmana 9. — W Przemyślu Krug. — W Jarosławiu A. Amster. — W Tarnowie M. Rockach. — W Wiedniu: Hermann Goldschmied (sprzedaż pojedynczych numerów), I Wollzeile 6. — M. Dukes Nachf., Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile). — W Paryżu Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, Rue Rougemont 14.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz po 15 h. — Nadesłane po 60 h. od wiersza za każdy raz.

Głosy publiczne po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 hal.

Załączniki do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów

Sprawy sejmowe.

(Telefonem.)

Rozdział referatów budżetu.

Lwów. Referaty budżetu kraj. na rok 1911 rozdzielono w komisyi budżetowej w następujący sposób: Rubrykę I i II (reprezentacya krajowa i zarząd) przydzielono pos. Korytowskiemu. Rubrykę III (sprawy zdrowotne): koszta leczenia ubogich Jabłońskiemu, krajowy szpital powszechny we Lwowie Battaglii, krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie Petruszewiczowi, krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie i koszta utrzymania podrzutków, publiczna służba zdrowia i zasiłki dla zakładów sanitarnych, Jabłońskiemu.

Rubrykę IV (dobroczynność) przydzielono Niezabitowskiemu; rubrykę V (oświata i sztuka): Akademia umiejętności, Rada szkolna krajowa i wydatki na publiczne szkoły ludowe, Kozłowskiemu, prywatne zakłady naukowe i wychowawcze oraz stowarzyszenia ku krzewieniu nauki i oświaty, Głąbińskiemu, teatry i sztuki piękne Abrahamowiczowi, rozmaite Głąbińskiemu.

Rubrykę VI (pomniki historyczne) przydzielono pos. Leo; rubrykę VII (bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe) Starowiejskiemu; rubrykę VIII (komunikacyę) drogi Stanisławowi Jędrzejowiczowi, koleje Skołyszewskiemu; rubrykę IX (budowy wodne i melioracye) Lewickiemu; rubrykę X (rolnictwo) krajowe zakłady naukowe rolnicze, stypendya i zasiłki na naukę rolnictwa Starzyńskiemu, wydatki na ogólne cele rolnicze i na podniesienie hodowli i gospodarstwa nabiałowego Krzeczunowiczowi, na podniesienie innych gałęzi gospodarstwa krajowego Stefczykowi, na koszta komisyj agrarnych Skołyszewskiemu, na organizacyę spółek kredytowych wśród ludności rolniczej Hupce, włości rentowe Stefczykowi, zapobieganie klęskom elementarnym i fundusz kultury krajowej Kędziorowi; rubrykę XI (górnictwo) pos. Korolowi.

Rubrykę XII (przemysł i rękodzieło): Szkoły przemysłowe i handlowe Żardeckiemu, subwencye dla zakładów instytucyj przemysłowych itd., stypendya, zasiłki i inne wydatki na cele przemysłowe i kraj. komisya przemysłowa Rutowskiemu; rubrykę XIII Korolowi; rubrykę XIV (pensye emerytalne, zaopatrzenia i dary z łaski) Bataglii; rubrykę XV (opłaty konsumcyjne) M. Urbańskiemu; rubrykę XVI (rozmaite) Żardeckiemu.

Referat o fundacyi skarbkowskiej przydzielono pos. Sali, zamknięcie rachunków funduszu kraj. za r. 1907 Głąbińskiemu, galicyjski fundusz propinacyjny Abrahamowiczowi, Wawel Pinińskiemu, klęski elementarne Kędziorowi.

Komisye.

Lwów. Na wczorajszem posiedzeniu komisyi budżetowej referował pos. Kozłowski o funduszu szkolnym krajowym i o funduszu szkolnym emerytalnym. Dotyczące wnioski referenta przyjęto. Generalnego sprawozdawcy budżetu w miejsce Milewskiego jeszcze nie wybrano.

Komisya administracyjna przydzieliła na wczorajszem posiedzeniu referat o sprawozdaniu Wydziału krajowego w zakresie pośrednictwa pracy pos. Wrześniowskiemu, sprawozdanie Wydziału krajowego o funduszu pożyczkowym na budowę koszar wojskowych Maissowi, o uzupełnieniu regulaminu sejmowego Laskowskiemu, w sprawie zmiany § 23 ustawy o reprezentacyach powiatowych Schaetzlowi, 37 petycyj gmin o podział powiatu łańcuckiego na dwa powiaty Starzyńskiemu, szereg petycyj gminnych o zezwolenie na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych Maissowi.

W komisyi prawniczej sprawę wydania posłów Antoniego i Tymoteusza Staruchów za pobicie w kuloarach Sejmu redaktora Demiańczuka przydzielono pos. Dolińskiemu, sprawę utworzenia nowych sądów Hanczakowskiemu, sprawozdanie z czynności prawnych departamentu VI Maissowi,

Porządek dzienny [illegible]go posiedzenia.

Lwów. Porządek dzienny środowego posiedzenia Sejmu obejmuje 17 spraw: I czytanie wniosków: Battaglii w sprawie uzupełnienia ustawy o uwolnieniu zakładów przemysłowych od dodatków do podatków; Skwarki z wezwaniem do rządu w przedmiocie pouczenia ludności o postanowieniach § 443 procedury cywilnej i z wezwaniem do rządu o wydanie noweli do ordynacyi egzekucyjnej i ewentualnie do ustawy hipotecznej; Thulliego z wezwaniem do Wydziału krajowego o rozszerzenie ankiety w sprawie nędzy ludności żydowskiej także na ludność chrześcijańską; Skarbka w przedmiocie przyznania zniżek kolejowych ubogim chorym i ich towarzyszom i w sprawie prowadzenia przez urząd podatkowy osobnej ewidencyi poborów i wypłat dodatku gminnego i administracyjnego, a osobno na pobór dodatku szkolnego; Styły w przedmiocie zabezpieczenia robotników przed wyzyskiem ze strony fabrykantów i handlarzy sztucznego nawozu.

Dalej nastąpi uzupełniający wybór do komisyi podatkowej w miejsce Paygerta, poczem przedłożone będą sprawozdania: komisyi administracyjnej o wniosku Górskiego w sprawie rent, przyznawanych w Niemczech tytułem nieszczęśliwych wypadków; komisyi gminnej o wniosku Tymoteusza Starucha w sprawie odszkodowania gmin za czynności poruczonego zakresu działania; komisyi podatkowej w przedmiocie petycyj reprezentacyj miast: o wyjednanie w drodze zmiany ustawy, wydzielenia części podatku osobisto-dochodowego na cele gmin miejskich, z powodu pobierania podatku gminnego od tego podatku; komisyi szkolnej w przedmiocie petycyi nauczycieli i nauczycielek o przyznanie w drodze łaski dodatku 5-letniego, o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury i o przyznanie, względnie podwyższenie wymierzonej emerytury; wreszcie sprawozdanie komisyi gminnej o petycyi gminy Borysławia w sprawie uzyskania nazwy miasteczka.

Sejm krajowy.

(Telefonem.)

Lwów, 27 września.

Na wczorajszem posiedzeniu Sejmu po przystąpieniu do porządku dziennego, odesłano do komisyi budżetowej wniosek pos. Kleskiego o utworzenie 10-milionowego funduszu krajowego na budowę gmachów szkolnych po miastach, a do komisyi gospodarstwa kraj. wniosek pos. Myroniuka-Zajaczuka w sprawie sprzedaży przez kierownictwo lasów kameralnych uschłego na pniu drzewa, zgłoszony jeszcze w ubiegłej sesyi, a obecnie ponowiony. Nadto odesłano bez dyskusyi do właściwych komisyj sprawozdanie Wydziału kraj. o zamknięcie rachunków galicyjskiego funduszu propinacyjnego za rok 1909 i o preliminarzu za czas od 1 stycznia do 30 kwietnia b. r., o krajowej wyższej szkole lasowej i o operacyach agrarnych.

Sprawozdanie o regulacyi rzek kanałowych usunął marszałek z porządku z powodu, że załączniki nie są jeszcze gotowe w ruskim tłómaczeniu.

Nastąpiły wybory uzupełniające do komisyj. Do komisyi bankowej został wybrany pos. dr Doliński, do budżetowej pos. Battaglia, górniczej Witkowski, podatkowej Kolischer, reformy wyborczej Rittl, sanitarnej Ciuchciński.

Przystąpiono do sprawozdania komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku pos. Stefczyka w sprawie akcyi, zmierzającej do założenia w kraju znaczniejszej liczby niższych zakładów i urządzeń nauki rolnictwa.

Pos. Makuch wykazywał potrzeby takich szkół ze względu na podniesienie rolnictwa w Galicyi.

Pos. Stefczyk zaznaczył, że sprawa wykształcenia rolniczego najszerszych warstw ludności doczeka się dzięki ostatnim wnioskom komisyi pomyślnego załatwienia, tem bardziej, że nie ma ona politycznego charakteru, a zwolenników powinna znaleść we wszystkich stronnictwach. Sejm, popierając około 100.000 warsztatów i gospodarstw rękodzielniczych i przemysłowych, nie może zapominać o milionie gospodarstw włościańskich. Zasługują one na pomoc, gdyż nadzieje, przywiązywane do niższych szkół rolniczych, zupełnie zawiodły. Mowca prosi, aby Izba jednomyślną uchwałą, zatwierdzającą wnioski komisyi, zachęciła Wydział krajowy do ich urzeczywistnienia na szerszą skalę.

Po przemowie pos. Sodomory dyskusyę zamknięto i po przemowach mowców generalnych pos. Petruszewicza i Sandulaka, oraz sprawozdawcy ks. Czartoryskiego, uchwalono w myśl wniosku komisyi wniosek pos. Stefczyka, polecający Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył program akcyi, zmierzającej do założenia w kraju sieci powiatowych, względnie okręgowych zakładów rolniczych, których zadaniem będzie krzewienie wiedzy rolniczej i praktyczne wspomaganie najszerszych warstw ludności rolniczej w jej pracy zawodowej.

Nastąpiła rozprawa o wniosku pos. Schätzla co do zmiany rozporządzenia wykonawczego do ustawy krajowej o ochronie pewnych lasów. Po przemowach pos. Lewickiego i Kędziora wniosek komisyi przyjęto.

Z kolei uchwalono kilka sprawozdań komisyi prawniczej w sprawie utworzenia kilku sądów powiatowych, między temi w Zakopanem.

Po wyczerpaniu porządku dziennego marszałek zamknął posiedzenie po godz. 2 po południu. Następne we środę o godz. 11 przed południem.

Z Austro-Węgier.

(Telegr. „N. Reformy“.)

Wybór uzupełniający.

Praga. Przy wyborze uzupełniającym posła do Rady państwa w Jabłońcu, w miejsce zmarłego Barthy (soc.-dem.) został wybrany radykał niemiecki Glöckner 6189 gł. Socyalistyczny kandydat dostał 5085 głosów.

O kanały.

Hulln (Hullein). Wczoraj odbyło się tu bardzo liczne zgromadzenie pod przewodnictwem burmistrza, zwołane przez czeską partyę agrarną dla Moraw i Śląska w sprawie przeprowadzenia ustawy o drogach wodnych. Ministerstwo handlu i namiestnictwo Moraw przysłały swych zastępców. Przemawiał szereg posłów; wszyscy podnosili konieczność natychmiastowego przeprowadzenia bez zmiany ustawy o budowie dróg wodnych i regulacyi rzek. Uchwalono rezolucyę w tym duchu.

Kwestya mięsna.

Wiedeń. Ministerstwo handlu zezwoliło firmie Zaborski sprowadzać tygodniowo 150 wołów francuskich, 500 wołów holenderskich do Wiednia do 3 października, oraz na import 1000 świń z Włoch aż do 27 b. m.

Audyencya hr. Khuena.

Budapeszt. Hr. Khuen był wczoraj w Wiedniu na posłuchaniu u cesarza, któremu zdał sprawę z sytuacyi politycznej. Budżet na rok przyszły, który przedłożony będzie w przyszłym tygodniu w Sejmie węgierskim, zamyka się deficytem 150 milionów. Hr. Khuen konferował następnie z ministrami austryackimi, z ministrem wojny w sprawie nowej ustawy wojskowej i z bar. Bienerthem o stanowisku rządu węgierskiego w sprawie importu mięsa argentyńskiego.

„Czerwona księga“.

Wiedeń. Rząd ma zamiar przedłożyć delegacyom „Czerwoną księgę“, tj. zbiór wszystkich dokumentów, odnoszących się do aneksyi Bośni i Hercegowiny.

Ban a koalicya.

Osiek. Ban Tomasicz zjawił się wczoraj na licznem zgromadzeniu wyborczem, na które przybyło także wiele osobistości politycznych, między temi były ban Pejacewicz. Tomasicz w dłuższej mowie oświadczył, że obejmując stanowisko bana, uważał za swój obowiązek przeszkodzić naruszeniu ugody. Do tego jednakże potrzebuje silnej partyi. Jest smutnem, że on to musi powiedzieć, albowiem może go to pozbawić stanowiska, ale jest przekonany, że jego następca również inaczejby nie mógł postąpić. Chciał on rządzić z koalicyą jako większością Sejmu, jednakże pod warunkiem, że koalicya zamieni się w partyę jednolitą i że stanie się partyą rządową. Program jednak nowej partyi zawiera różne sprzeczności i tylko po ich usunięciu i objęciu gwarancyi, że żywioły radykalne w partyi będą poskromione, może z tą partyą rządzić; każdy kraj musi mieć partyę rządową, ale jak sobie panowie przedstawiacie partyę rządową, jeżeli bez jej wiedzy zaraz pojawiają się w jej organach ataki na rząd w sposób praktykowany tylko wśród stronnictw opozycyjnych. To jest niemożliwem; nie można być równocześnie partyą rządową i opozycyjną; to jest wykluczone. Wkońcu oświadczył ban, że jest za zgodą między Chorwatami a Serbami i że gotowy jest wszystko dla tej zgody uczynić, jeżeli oba te narody ułożą szczegółowy program.

Bierny opór na kolejach bośniackich.

Sarajewo. Bierny opór daje się coraz bardziej odczuwać w ruchu osobowym na wszystkich liniach kolei krajowych. Wczoraj przed południem adlatus cywilny powołał do siebie komitet wykonawczy personalu kolejowego i ostrzegał przed następstwami ich zachowania się. Co do żądań wskazał na to, że 1 stycznia b. r. już wprowadzono szereg ulepszeń płac kosztem pół miliona koron i że znajdujące się w wypracowaniu nowe przepisy służbowe uwzględnią jeszcze inne żądania personalu. Następnie wskazał na to, że trzeba też uwzględnić finansowe położenie kolei i zapewnił, że rząd zdecydowany jest absolutnie utrzymać dyscyplinę.

Cholera.

(Telegr. „N. Reformy“.)

Na Morawach.

Berno. Krajowy referent sanitarny udał się do gminy Julianów, gdzie zmarł w piątek na cholerę robotnik Jelinek. Stwierdzono, że wszyscy inni mieszkańcy są zdrowi, że jednak dla ostrożności znajdują się w kwarantannie. W całej okolicy zakazano odbywania zgromadzeń i zabaw.

Na Węgrzech.

Budapeszt. Wczoraj zachorowali wśród objawów podejrzanych o cholerę robotnik okrętowy, robotnik rymarski i jeden kolporter.

Budapeszt. Komunikat ministerstwa spraw wewnętrznych ogłasza, że onegdaj były na Węgrzech 3 wypadki zasłabnięcia i 4 śmierci na cholerę.

Mohacz. Wczoraj skonstatowano tu 4 nowe zasłabnięcia na cholerę.

Budapeszt. Na zarządzenie komendy wojskowej, rekruci w obwodzie dotkniętym cholerą, nie będą powołani 1 października.

W Turcyi.

Konstantynopol. Od onegdaj skonstatowano tu 1 wypadek zasłabnięcia i 1 śmierci na cholerę. W mieście Erzerum zachorowało 23 b. m. 9, a zmarło 3, 24 zachorowało 7, a 3 zmarło, we wilajecie zaś było 7 zasłabnięć i 3 wypadki śmierci

---

Kopenhaga. Na okręcie „Hebe“, który przybył tu z Petersburga, zachorowało kilka osób na cholerę.

Telegramy

z dnia 27 września.

Koblencya. W batalionie 1 pułku pionierów wykryto kradzież części składowych karabinu. Ponieważ dotychczasowe śledztwo nie przyniosło rezultatu, władze wojskowe postanowiły żadnego z rezerwistów nie puszczać do domu dopóki sprawa nie będzie wyjaśniona. Śledztwo skierowane jest obecnie przeciw całemu batalionowi.

Wiec demokratyczno-narodowy.

Lwów. Wczoraj wieczorem w sali Gwiazdy odbył się staraniem stronnictwa demokratyczno-narodowego wiec obywatelski przy udziale kilkuset osób. Przewodnictwo sprawowali poseł Ptaś, prof. uniwersytetu Kadyi i p. Krobicki. Po referacie prof. Grabskiego o sytuacyi politycznej, oraz po wywodach pos. Tertila o sprawach sejmowych i po dyskusyi, podczas której przemawiał także prezes Koła polskiego dr Głąbiński w odpowiedzi na interpelacyę w sprawie dróg wodnych — uchwaliło zgromadzenie jednogłośnie rezolucyę wyrażającą posłom i komitetowi stronnictwa narodowo-demokratycznego uznanie za dotychczasową politykę. W dalszej rezolucyi wezwało zgromadzenie Sejm, aby wziął pod obrady nie załatwione dotąd wnioski posłów narod.-dem. o rozszerzenie autonomii krajowej. Zgromadzenie wyraziło przeświadczenie, że jest żądaniem całego społeczeństwa polskiego, aby Sejm jak najszybciej przeprowadził reformę wyborczą w kierunku równego, powszechnego, tajnego, bezpośredniego prawa wyborczego z zabezpieczeniem interesów polskich mniejszości zapomocą katastru narodowego. Wyrażono uznanie prezesowi Koła polskiego Głąbińskiemu za energiczną akcyę w sprawie dróg wodnych i wyrażono przeświadczenie, że prezes Głąbiński sprawy kanałowej będzie bronił do ostatka. Obrady zamknięto o godz. pół do 11 wieczorem.

Sprawy naftowe.

Wiedeń. „N. Fr. Presse“ donosi, że rząd francuski postanowił sprawę zaprowadzenia surtaksy od nafty austryackiej oddać Radzie ministrów. Zaprowadzenie tej surtaksy natrafiłoby we Francyi na trudności, albowiem rząd obawia się opozycyi, jaka wybuchłaby z powodu podrożenia tak ważnego artykułu, jak nafta i benzyna.

Car w Niemczech.

Frankfurt. Wczoraj po południu przybył tu car z czterema córkami i wielkim księciem heskim.

Frankfurt. Car zwiedził wczoraj tutejszy ogród zoologiczny. Ogród przez cały czas pobytu cara otoczony był policyą.

Konstytucya w Alzacyi.

Berlin. Rząd pruski wypracował nowy projekt konstytucyi dla Alzacyi i Lotaryngii. I w tym też projekcie Alzacya i Lotaryngia nie otrzymują zastępstw w Radzie związkowej.

Starcia strajkowe.

Berlin. Wskutek zaatakowania chętnych do pracy robotników w jednej firmie węglowej przyszło do starcia między strajkującymi i policyą, która dobyła broni. Jeden robotnik dał strzały rewolwerowe. Po obu stronach było kilku rannych.

Konwencya turecko-rumuńska.

Londyn. Mimo zaprzeczeń „Times“ utrzymuje, że konwencya turecko-rumuńska rzeczywiście istnieje. Konwencya ta zawartą została dnia 4 września. — „Times“ oświadcza, że konwencya ta była właśnie przyczyną trudności nowej pożyczki tureckiej.

Paryż. „Matin“ ogłasza oświadczenie bułgarskiego premiera Malinowa, że rumuński i turecki poseł w Sofii zapewniali go, iż wiadomości o konwencyi turecko-rumuńskiej są nieprawdziwe.

Sofia. Dziennik „Preporec“ oświadcza, że prasa i rząd bułgarski przyjmuje z o wiele większym spokojem wiadomości o rzekomej konwencyi turecko-rumuńskiej, niż prasa zagraniczna. Zresztą pismo nie wierzy w tę konwencyę. Tak samo zaprzecza, jakoby Bułgarya zawarła sojusz z Grecyą. Bułgarzy są przeciwni wszelkim sojuszom państw bałkańskich, skierowanym przeciw innym państwom bałkańskim, ponieważ to zagrażałoby pokojowi.

Pożyczka turecka we Francyi.

Konstantynopol. W ministerstwie skarbu słychać, że załatwienie kwestyi pożyczki z Francyą nie jest wykluczone.

Sejm finlandzki.

Petersburg. „Nowoje Wremia“ donosi, że rząd nie rozwiąże Sejmu finlandzkiego, tylko go zamknie.

W sprawie Muzeum przyrodniczego.

W tych dniach ukazała się na półkach księgarskich bardzo interesująca broszura inż. Stefana Stobieckiego p. t. „W sprawie krajowego Muzeum przyrodniczego“. Broszura ta jest niejako etapem szlachetnej agitacyi inż. Stobieckiego za stworzeniem u nas instytucyi o pierwszorzędnem znaczeniu dla rozwoju nauki i wogóle kultury polskiej. Już bowiem w r. 1906 inż. Stobiecki rozwinął myśl założenia polskiego Muzeum przyrodniczego w komisyi fizyograficznej Akademii umiejętności w Krakowie, poczem sprawę tę stale poruszał, a ostatnio wygłosił o niej referaty w Towarzystwie przyrodników im. Kopernika, w Towarzystwach technicznem i lekarskiem w Krakowie, oraz na zjeździe techników polskich, odbytym niedawno we Lwowie.

Znaczenie muzeów przyrodniczych pojęły inne narody i kraje i nie szczędząc na ten cel znacznej ofiarności publicznej i prywatnej, pozakładały u siebie muzea przyrodnicze, które otaczają należytą opieką, przyczyniając się tym sposobem do wydatnego postępu wiedzy przyrodniczej i do zainteresowania szerszego ogółu przyrodoznawstwem. W broszurze swej omawia autor szerzej powstanie i rozwój „Węgierskiego Muzeum przyrodniczego“ w Budapeszcie, gdzie jest zatrudnionych 43 etatowych urzędników zawodowych i 10 praktykantów, a budżet w roku 1905 wynosił 591.132 K, dalej stawia za wzór cesarskie Muzeum przyrodnicze w Wiedniu, a także „Muzeum Królestwa Czeskiego w Pradze“, gdzie budżet w r. 1905 wynosił 176.952 K. Na polu tem panuje u nas wielkie zaniedbanie i brak należytego zrozumienia doniosłości takiej instytucyi. Mamy wprawdzie kilka muzeów przyrodniczych, jak n. p. w Krakowie Muzeum komisyi fizyograficznej Akademii umiejętności, Muzeum im. Dzieduszyckich we Lwowie, zbiory w Poznaniu i Warszawie, liczne zbiory prywatne, lecz zbiory te nie spełniają i nie mogą z wielu powodów spełnić tej misyi, jaką mogłoby spełnić wielkie, bogate i zasobne Muzeum przyrodnicze narodowe. W czasie obecnym, kiedy ruch naukowy na polu przyrodoznawstwa rozwinął się za granicą ogromnie, a wzmaga się i u nas coraz bardziej, potrzeba koniecznie instytucyi, w którejby przyrodnicy znaleźć mogli środki i fachową pomoc w opracowaniu zbiorów, nagromadzoną literaturę przyrodniczą, materyały porównawcze i zbiory. Autor rozwija w swej broszurze obszernie zakres działalności Muzeum i obraz kulturalnego znaczenia takiej instytucyi dla narodu i ujmuje jego cele w 12 następujących punktów:

1) Utworzenie warsztatu pracy, gdzieby szereg zawodowych przyrodników mógł pracować nad przyrodoznawstwem i fizyografią kraju. — 2) Gromadzenie środków naukowych, a w szczególności utworzenie biblioteki przyrodniczej ze wszystkich działów historyi naturalnej i urządzenie należycie wyposażonych pracowni. — 3) Zgromadzenie takich zbiorów przyrodniczych, któreby służyły badaczom za podstawę do prac naukowych, ogłoszonych drukiem; złożone w muzeum dawałyby one innym przyrodnikom materyały porównawcze i możność krytycznego sprawdzania tych prac lub uzupełnienia ich stosownie do postępu nauki. 4) Zbieranie i gromadzenie materyałów do nowych prac naukowych i do fizyografii kraju. 5) Opracowywanie tych materyałów przy pomocy zbiorów porównawczych i nagromadzonej literatury. 6) Zestawienie dotychczasowych naszych prac fizyograficznych przystępne dla całego świata naukowego i wykazanie, czego dotąd nie zrobiono, słowem wyznaczenie programu fizyograficznych prac na przyszłość. 7) Opracowywanie podręczników do oznaczenia krajowych zwierząt, roślin i skamielin, względnie podjęcie inicyatywy w tym kierunku. 8) Zaznajamianie szerszej publiczności z przyrodą kraju naszego i ziem obcych, z postępem nauk przyrodniczych i nowemi odkryciami na tem polu, a to przez stosownie urządzone zbiory wystawowe przyrodnicze, przez wykłady i odczyty. 9) Uzmysłowienie zbiorami wszelkich działów przyrody swoiskiej z dostosowaniem wiedzy przyrodniczej, obejmujące: a) Górnictwo z płodami kopalnianymi, z mapami górniczemi, przekrojami i modelami kopalń, wierceń głębokich i t. p. b) Zbiory technologiczne skał użytecznych, z próbkami kamieni, marmurów ozdobnych, iłów i glin, z próbkami wyrobów i t. p. c) Przyroda agrarna, obejmująca zbiór wszelkich ras i odmian bydła, trzody, drobiu i wogóle zwierząt domowych z preparatami i modelami, odnoszącymi się do chorób zwierząt. Wszelkie odmiany i formy roślin uprawnych, zestawienie szkodników gospodarczych, roślinnych i zwierzęcych z preparatami. d) Rybactwo. e) Pszczelnictwo. f) Jedwabnictwo. g) Ogrodnictwo z modelami owoców krajowych. h) Leśnictwo i łowiectwo ze szkodnikami roślinnymi i zwierzęcymi, mapa przeglądową leśną, próbkami drzew krajowych i t. p. 10) Historya medycyny z aptekarstwem i lecznictwem ludowem. 11) Opieka nad zabytkami przyrody i opieka nad ogrodami naturalnymi, jakie w kraju mogą powstać dla ochrony zabytków przyrody i mogą być oddane na rzecz krajowego muzeum przyrodniczego. 12) Inicyatywa w zakładaniu muzeów przyrodniczych prowincyonalnych po większych miastach, wspieranie ich dubletami zbiorów i znaczenie materyałów lokalnych, zebranych i dostarczonych przez te muzea.

Inżynier Stobiecki słusznie twierdzi, iż jedynem odpowiedniem miejscem dla takiego Muzeum jest w dzisiejszych warunkach naszych Kraków. Zanim naród polski zdobędzie się na postawienie tak wspaniałego gmachu Muzeum przyrodniczego, jaki mają Czesi w Pradze, proponuje inżynier Stobiecki, aby po odpowiedniej adaptacyi oddał kraj dla Muzeum przyrodniczego ów budynek na Wawelu, który mieści w sobie obecnie szpitale wojskowe, a który — jak wiadomo — w r. 1911 przechodzi już na własność kraju.

Taka jest w ogólnych zarysach treść wywodów inżyniera Stobieckiego, zasługujących na to, aby się każdy z niemi zaznajomił i wielką myśl stworzenia epokowej instytucyi krzewił w swem otoczeniu.

Z sali sądowej.

Wczoraj po południu rozpoczęła się przed krakowskim trybunałem przysięgłych rozprawa przeciw Michałowi Baranowi, 37-letniemu piaskarzowi, o zbrodnię zabójstwa. Dnia 18 lipca b. r., jak to w swoim czasie donosiliśmy, w Zakrzówku znaleziono na łóżku obnażone zwłoki 33-letniej Rozalii Hołdrowiczówny. Przeprowadzone natychmiast śledztwo pierwsze podejrzenie rzuciło na Michała Barana, który żył z Hołdrowiczówną od roku w konkubinacie. Dalsze dochodzenia ustaliły to podejrzenie i spowodowały aresztowanie Barana, który do winy po części się przyznał, brak szczegółów tłomacząc zupełnem pijaństwem.

Dnia 17 lipca b. r. wybrał się on z Hołdrowiczówną do Krakowa. Po przejściu się po mieście Baran chciał koniecznie wrócić do domu. Hołdro-

wiczówna sprzeciwiała się temu twierdząc, że w ścisku panującym w czasie uroczystości grunwaldzkich, uda się jej coś zarobić, miała bowiem na myśli kradzieże kieszonkowe. Aby ją od tego odwieść, zaprowadził ją do jednego z szynków, gdzie mu jednak Hołdrowiczówna znikła. Baran wrócił sam do domu, a nie mogąc się doczekać tam jej powrotu, zaglądał dwukrotnie do mieszkania sąsiadów, przypuszczając, że może tam bawi, po otwarciu jednak drzwi natychmiast wychodził. Około godziny 9 i pół wieczorem posłyszeli sąsiedzi w mieszkaniu Barana krzyk Hołdrowiczównej i odgłos pochodzący od zadawanych razów, wybiegli zatem na podwórze i spostrzegli, jak Baran przywlókłszy Hołdrowiczównę za kark, rzucił ją na ziemię między szopą a płotem, a następnie przysiadłszy na niej całym ciężarem ciała i kopał ją nogami po twarzy. Wówczas jedna z sąsiadek, Wiktorya Ruskowa, przystąpiła do Barana i starała się odciągnąć go od ofiary. Baran jednak nie tylko nie posłuchał rady, ale pchnął Ruskową na sztachety i rzucił za nią cebrzykiem, wobec czego Ruskowa cofnęła się do mieszkania. Baran zaś wciągnął z powrotem Hołdrowiczównę do sionki, a następnie do swojej izby. Tutaj Baran zaświecił lampę, poczem zasłonił okno, nie całkiem jednak, tak. że niejaka Anna Siebermann mogła zaglądnąć do izby i widziała, jak obwiniony usiadł na łóżku i trzymając oburącz jakiś kij, wymachiwał nim z góry do dołu, czemu wtórował rozpaczliwy krzyk kobiety. Niedługo potem w mieszkaniu Barana uspokoiło się i nastała zupełna cisza.

Baran podczas bicia prawdopodobnie uderzył tak silnie Hołdrowiczównę, że zabił ją, a widząc, że nie żyje, zamknął mieszkanie i poszedł po dokonaniu zbrodni pić dalej.

Jako powód śmierci Hołdrowiczównej wykazała sekcya krwotok międzyoponowy, który był następstwem uderzenia zadanego narzędziem twardem.

Rozprawie wczorajszej przewodniczył nadradca sądu krajowego Pelc, jako wotanci zasiadali radcy Walter i Kraus, oskarżał prokurator Olszewski. — Jako lekarze-rzeczoznawcy brali udział w rozprawie dr Wachholz i dr Jankowski. Ponieważ prezydyum sądu krajowego wyż. kar. nie postarało się na czas przez Izbę adwokacką o obrońcę z urzędu, trybunał polecił bronić oskarżonego... sędziemu śledczemu, dr. Taubenschlagowi. Niezwykła ta procedura nie powtórzy się chyba w przyszłości, bo przecież sędzia, delegowany w ostatniej chwili jako obrońca, nie znajdzie absolutnie czasu do rozpatrzenia się w aktach i porozumienia się z oskarżonym i mimo najlepszych chęci nie spełni w tej mierze zadania, jakby należało, obwiniony zatem zostaje ograniczonym w przysługnjącem mu prawie obrony.

Obwiniony przesłuchiwany na wczorajszej rozprawie do winy się przyznał, przyczem tak jak w śledztwie tłumaczył się, że dnia krytycznego był zupełnie pijany, gdyż od godz. 10 przed południem aż do dnia następnego pił bezustannie.

Świadkowie przesłuchani na rozprawie, częścią zeznali, że oskarżony był zupełnie pijanym, częścią, że tylko podpitym. Rzeczoznawca dr Wachholz po objaśnieniu przyczyny śmierci na zapytanie przewodniczącego podał, że oskarżony, jeśli świecił lampę, zasłaniał okno i gotował kawę, to absolutnie tak dalece pijanym nie był, aby nie mógł zdawać sobie z tego sprawy, co robi.

Po wywodach prokuratora, obrońcy i resume przewodniczącego, przysięgli po naradzie zatwierdzili jednogłośnie pytanie co do zabójstwa, z zaprzeczeniem pytania co do poczytalności, wobec czego trybunał skazał Michała Barana na 2 lata ciężkiego więzienia z postem co 14 dni i na poniesienie kosztów postępowania karnego.

Oskarżony wyrok przyjął.

Kronika.

Kraków, wtorek 27 września.

Kalendarzyk kościelny: Przeniesienie św. Stanisława.

Kalendarzyk astronomiczny: Wschód słońca o godz. 5 min. 35, zachód o godz. 5 m. 28, długość dnia godzin 11 min. 53.

Teatr miejski imienia Słowackiego: „Wesele“.

Teatr ludowy (przy ul. Rajskiej): „Chcę sobie pohulać“.

Wiec urzędników, profesorów i nauczycieli w sprawie drożyzny o godz 6½ wieczór w sali Rady miejskiej.

Teatr miejski we Lwowie: „Miłość cygańska.

Z Instytutu muzycznego. Dla osób, które mają zamiar kształcić się w muzyce zbiorowej, otwiera Instytut muzyczny z dniem 1 października kurs ćwiczeń w muzyce kameralnej pod kierunkiem nauczycieli. Opłata na tym kursie wynosi 12 koron miesięcznie. — Równocześnie utworzony zostanie „Szkolny chór mieszany“, do którego przyjmować się będzie zarówno dorosłych, jak i dzieci, za opłatą 2 koron miesięcznie. Zgłoszenia przyjmuje kancelarya Instytutu od godz. 11 do 1 i od 4 do 6 wieczorem.

W Resursie urzędniczej znane koło amatorskie pod reżyseryą p. F. Stradiota, rozpoczyna w sobotę dnia 1 października sezon teatralny. Aby dać widzom sposobność przeglądu wszystkich o ile możności sił amatorskich, dane będą trzy jednoaktówki: 1) „Komedya o mężu gwałtownym i o kapeluszu jego żony“ Siraudin'a, 2) „Komedya o komisarzu, który był wyrozumiały“ J. Courtelina i J. Levy i 3) „Barkarola“ M. Gawalewicza. Początek o godz. 8 wieczór. Bilety są już do nabycia w sekretaryacie Resursy.

Z oddziału kolarskiego „Sokoła“ krakowskiego. Wycieczki 100 i 50 klm., które miały się odbyć dnia 25 b. m., z powodu niepogody zostały odłożone na dzień 9 października. Wyjazd o godz. 8 rano, zamiast zapowiedzianej godz. 6½ rano. Zgłoszenia w dalszym ciągu przyjmuje do dnia wycieczki Księgarnia polska w Krakowie.

W szkole dramatycznej K. Gabryelskiego wykłady teoryi (dr Rydel, Włodzimierz Tetmajer, Maryan Szyjkowski) rozpoczną się w pierwszych dniach października. Dr Rydel (hist. lit. dram. i teorya dram.) rozpocznie wykłady w poniedziałek dnia 3 października o godz. 6½, Włodz. Tetmajer we wtorek 4 października o tej samej porze. Na wykłady teoryi zapisywać się można odrębnie.

Nieszczęśliwy upadek. Zając Stanisław, robotnik, zabawiając się wczoraj w jednej z piwiarń przy ul. Sławkowskiej, wszczął awanturę, za co właściciel piwiarni wyprosił go za drzwi. Przy wyjściu upadł Zając na bruk i rozbił sobie głowę. Rannego opatrzyło pogotowie.

Wypadek przy pracy. Franciszek Jaglarz, pomocnik murarski, doznał wczoraj znacznej rany na tyle głowy wskutek upadku cebrzyka z wapnem z rusztowania. Ranę opatrzyło pogotowie.

Bójka w Przegorzałach. W niedzielę przed południem w jednej z karczem w Przegorzałach przyszło między kilku robotnikami do krwawej bójki, w czasie której poważnie zraniono w głowę 25-letniego robotnika Jana Galacha. Rannemu z pierwszą pomocą pospieszyło pogotowie ratunkowe.

Wypadek w fabryce. Wczoraj przed południem przywieziono do Krakowa z Trzebini około 25-letniego robotnika Antoniego Głowacza, który podczas eksplozyi w rafineryi nafty w Trzebini doznał silnego poparzenia na całem ciele. Rannego w stanie groźnym przewiozło pogotowie ratunkowe z dworca kolejowego do szpitala św. Łazarza.

Wyścigi konne we Lwowie. Pierwszy dzień wyścigów konnych, urządzonych w niedzielę we Lwowie przez narodowe Towarzystwo chowu koni i wyścigów, dał następujący wynik:

Bieg I z płotami, panowie jeżdżą, meta 2400 m. 1) „50 HP“ ks. Stanisława Jabłonowskiego, 2) Cointreau Henryka Russockiego, 3) Tanderloing, 4) Sodoma. Totalizator 5 : 8. Bieg płaski, meta 1100 m. 1) „Pani Dulska“ Ostaszewskiego, 2) „Fergeteg“ Jampolskiego, 3) „Senna“ hr. Z. Tarnowskiego. Totalizator 5 : 10. Bieg płaski, meta 2000 m. 1) „Wright“ Kazimierza Ostaszewskiego, 2) „Lis“ Kazimierza Ostaszewskiego, 3) „Es tam tam“ hr. Zdz. Tarnowskiego. Totalizator 5 : 5, 10 : 11. — Bieg IV sprzedażny, meta 1600 m. 1) Lothian“ Bol. Dydyńskiego, 2) „Adige“ Leona Radeckiego, 3) Majówka“ rotmistrza Hajelina. Totalizator 5:8. „Lothian“ za 1010 kor, przeszedł na własność p. Marszałkowskiego. Bieg V. Jesienny steeple-chase, panowie jeżdżą, meta 3200 m. 1) „Bugyellaris“ podpor. Cichowskiego, 2) „Banko“ podpor. barona Huszara, 3) „Duraz“ podpor. Köppla. Totalizator 5 : 42. Bieg VI kłusowy, meta 2400 m. 1) „The witch“, klacz p. Sosnowskiego, 2) „Petruska“ ks. Jabłonowskiego, 3) „Barynia“ S. Ułaszyna. Totalizator 5 : 24.

Zjazd balneologiczny, jak nam telefonują ze Lwowa, odbędzie się we Lwowie w d. 29 i 30 października. Termin odbycia zjazdu przesunięto dlatego, aby mógł obradować podczas Sejmu.

Nadanie szlachectwa. Z Wiednia telefonują nam: Dr Natan Loewenstein, adwokat krajowy i poseł do Sejmu i Rady państwa, otrzmał szlachectwo.

Pod zarzutem szpiegostwa. Ze Lwowa telefonują nam: W Roztokach w pobliżu Żabiego aresztowano — jak donosi „Diło“ — studenta krakowskiego wyższego kursu agronomicznego Eugeniusza Baczyńskiego, pod zarzutem szpiegostwa. Baczyński, wydalony z Rosyi, bawił dwa lata w Paryżu, gdzie czynny był w „Ukraińskiej Hromadzie“. W ostatnim czasie przybył do Lwowa, poczem wyjechał do Roztoków, gdzie go aresztowano i odstawiono do więzienia w Czerniowcach.

Zamach na narzeczoną. Ze Lwowa telefonują: Murarz Korycki strzelił na budowie w ul. Jagiellońskiej cztery razy z rewolweru do narzeczonej Kamienieckiej, raniąc ją lekko w rękę, a sam postrzelił się następnie w gardło. Gdy go murarze inni chcieli ująć, udał Korycki zemdlonego, a skorzystawszy ze stosownej chwili, począł uciekać. — Ujęto go niedługo. Odstawiony na policyę, Korycki zeznał, że już dawniej chciał zastrzelić narzeczoną, z którą żył wśród ciągłych niesnasek. Onegdaj kupił rewolwer i wykonał zamiar.

Starcie z bandytami. Onegdaj o godz. 11 przed południem wracał w Częstochowie z banku do fabryki p. H. C. w towarzystwie robotnika p. M. Gołuski z podjętemi w banku 1.300 rb. Na ulicy Ogrodowej otoczyło ich nagle 4 bandytów, którzy zabrali p. C. wszystkie pieniądze fabryczne i jego własne oraz dowody osobiste p. C.

Na krzyk p. C. przechodnie puścili się w pogoń za uciekającymi bandytami, którzy biegnąc ostrzeliwali się. Przechodzący wówczas 4 żołnierze poczęli także ścigać uciekających. Bandyci w czasie ucieczki rozerwali worek z monetą zdawkową w ogólnej sumie 305 rubli i te pieniądze porzucili. Przechodnie zaczęli zbierać pieniądze, a bandyci korzystając z tego, zaczęli uciekać w stronę Zawodzia.

Tymczasem z fabryki kapeluszy zatelefonowano do cyrkułu o napadzie. Z cyrkułu wysłano dwóch konnych stójkowych, którzy dopędzili uciekających w pobliżu Zawodzia. Bandyci bowiem uciekając, na drodze spotkali jakiś wóz i pod groźbą rewolwerów zmusili woźnicę do milczenia, a sami wsiedli na wóz i odjechali, strzelając. — Do konnych stójkowych przyłączyło się jeszcze dwóch pieszych z rewirowym na czele. Bandyci, ujrzawszy, że ich dopędzają, zeskoczyli z wozu, skryli się za węgieł domu i dobywszy mauzerów, zaczęli strzelać do stójkowych. Po 8 minutowej utarczce stójkowi, nie mogąc się zbliżyć do bandytów, bo ci mieli mauzery, a oni tylko browningi, cofnęli się; bandyci skorzystali z tego, wsiedli na wóz i zbiegli bezkarnie. W czasie strzelania raniono kilkuletniego chłopca.

Milionowy spadek. Z Pragi telegrafują: Zamieszkały tu domokrążca Neumann został spadkobiercą milionowego majątku dalekiego krewnego Albrechta Lousdale, zmarłego przed 1½ roku w Nowym Jorku. Okazało się, że Lousdale nazywa się właściwie Gripenstein i pochodzi z Kalisza w Królestwie Polskiem. Wzięty jako 15-letni chłopiec do wojska i wysłany na Sybir, uciekł i przybył do Londynu, gdzie przybrał nazwisko Lousdale. Następnie udał się do Nowego Jorku, gdzie dorobił się ogromnego majątku. W Kaliszu żyje obecnie jego brat i kilkoro innych krewnych. Majątek pozostały obecnie po zmarłym Lausdale wynosi 36 milionów dolarów. Neumann wyjechał ze swym adwokatem do Nowego Jorku.

Wzloty „Parcevala I.“ Z Wiednia telefonują: Wczoraj rano dokonano balonem „Parceval I.“ lotu do Preszburga i z powrotem do Wiednia. Cała podróż trwała 3 godziny.

Zderzenie pociągów. Z Budapesztu telegrafują: Dyrekcya kolei państwowej donosi o zderzeniu dwóch pociągów osobowych, przyczem 3 osoby odniosły rany, a 4 wagony i lokomotywa są uszkodzone.

Pożar młyna. Z Nowego Sadu (Węgry) telegrafują: Młyn „Zofia“ spłonął ubiegłej nocy. Szkoda wynosi milion koron.

Morderstwo. Z Budapesztu telegrafują: W hotelu Austrya zamordowano wczoraj jakąś kobietę. Przybyła ona onegdaj do tego hotelu w towarzystwie niejakiego Ludwika Arweia, który zameldował ją jako żonę. Arwei wyszedł wczoraj rano z hotelu i dotąd nie wrócił. Po jego wyjściu służba hotelowa znalazła kobietę, która z nim przybyła, nieżywą.

Chavez. Z Domodossola telegrafują: W stanie zdrowia Chaveza nastąpiło pogorszenie.

Niemiecki dyplomata podpalaczem. Z Genewy telegrafują: Aresztowano tu b. sekretarza ambasady niemieckiej w Petersburgu, Ryszarda Balla za podpalenie.

Napad rabunkowy. Z Lozanny telegrafują: Na p. Sembrich-Kochańską napadli tu dwaj mężczyźni w celach rabunku. Pomylili się jednak co do osoby i obrabowali jej towarzyszkę.

Azief w Ostendzie. „Russk. Słowo“ donosi, że Azief przyjechał w tych dniach do Ostendy i stanął w pierwszorzędnym tamtejszym hotelu. Wraz z Aziefem przybyła grupa Rosyan.

Po rewizyi senatorskiej w Kijowie. Jak donosi „Dziennik kijowski“, wyniki rewizyi senatorskich w Kijowie są następbjące: Senator Garin pociągnął do odpowiedzialności sądowej 35 osób, senator Diediulin 50, senatorowie dokonywujący rewizyi w innych okręgach, Medem, Gliszczyński i Neuhardt, pociągnęli do odpowiedzialności 15 osób. Zatem w okręgu kijowskim pociągniętych zostało do odpowiedzialności sądowej 100 urzędników intendantury i zarządu inżynierów.

Mianowania. „Wiener Ztg“ ogłasza: Minister robót publicznych zamianował adjunkta budownictwa Romana Emiliana Dudyńskiego inżynierem w ministerstwie robót publicznych.

Przeniesienia. „Gazeta Lwowska“ ogłasza: Prezydent dyr. poczt przeniósł praktykanta pocztowego Franciszka Budę z Rzeszowa do Lwowa.

Zmarli.

Z Zajączków Marya Stachowiczowa, żona reprezentanta firmy „Zajączek i Lankosz“ zmarła w Krakowie, przeżywszy 34 lat. Pogrzeb odbędzie się w Kętach dziś o g. 3 popoł.

Józefa Korczowska, żona em. woźnego sądu krajowego, zmarła w Krakowie, przeżywszy 63 lat.

Wincenty Ślusarkiewicz, rzeźnik i obywatel Łobzowa, zmarł w Krakowie w 52-im roku życia.

Tomasz Pstrusiński, pokrywacz dachów, przeżywszy 37 lat, zmarł w Krakowie.

Ruch przejezdnych.

Kraków 26 września.

HOTEL BELVEDERE (pokoje od 2 koron. Łazienki. Restauracya i kawiarnia na miejscu): dr Wilhelm Teunberg z Poznania, prof. akad. Konrad Kuhl z Czernichowa Marya Gołębiowska z córką z Olkusza (Król. Pol.), Marya Pilecka z dziećmi, Zygmunt Kiwała ze Lwowa, Józef Trippot, Oskar Muschik z Wiednia, Franciszek Gamoń z Krosna, O. Klein z Przemyśla, Bolesław Block z Adelman, Franciszek Śniatek, Józef i Jan Pinkowscy z Mysłowic, Ignacy Wygoda, Stefan Kaczmarski z Krakowa, J. Herman z Biały, Ludwik Niziałowski z Warszawy, E. Papendorf, K. Jubenz z Berlina, Kurt Preuss z Reichenbergu, N. Forscheinz Bochni, Borys Scherbine z Moskwy, Antoni Vyrba z Pragi

HOTEL KRAKOWSKI: bar. Piotr Giovanelli z Tyrolu, dr. Julian Felleborn z żoną z Dźwińsk (Król. Pol.), Emil Salzer z Cieszyna, Włodzimierz Hupka z Broniszowa, Wincenty Borkiewicz ze Słomnik (Król. Pol.), Stanisław Fiński z żoną z Krakowa, Witold Zbikowski, Stefan Misiorowski z żoną i dziećmi z Warszawy, Władysław Adamczyk z Nowego Sącza, Antoni Kosel z Rzeszowa, Edward Zeelner z Makowa, Kazimierz Deskar ze Lwowa, Szczęsny Podolski z żoną z Drohobycza, Reink Reinowski z żoną z Łodzi, Zofia Bilska, Fryderyk Sachse z Wiednia, Szymon Szust z żoną z Łańcuta, Olga Simkowicz z Pragi, Józefa Kurletowa z Poremby Wielkiej, Michał Krzemieński z żoną z Warszawy, Franciszek Ćwik z Limanowy, Ferdynand Szum z Tryestu.

HOTEL SASKI: W. Dannenberg z Kolu, Zyg. Lisicki z Kijowa, E. Robbel z Berlina, N. Sobel ze Lwowa, F. Steinbach z Wiednia, M. Broniewski z Staroszyniec, L. Boche ski z Król. Pol., H. May z Poznania, M. Braude z Łodzi, L. Scholz z Lipska, H. Jellinek z Wiednia, hr. P. Rostworowski z Rybny, L. Papieski z Warszawy, J. Jüngling z Łodzi, hr. M. Ledóchowski z Ołomuńca, B. A. Waldberg, H. Gottlieb z Wiednia, Eliza Śląska, E. Szydłowska z Wertkowic (Król. Pol.).

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:
Michał Konopiński.

Kursa telegraficzne.

Wiedeń, 26 września. Losy: a) procentowe: Austryackie zakładu kred. z obl. pro. z roku 1880 3-pro. 2·8·50. Austr. zakł. kr. z obl. prc. z r. 1889 3-pro. 278·75. Uregul. Dunaju z 1870 r. 100 złr. 5-pro. 305·—. Węg. Banku hip. po 100 złr. 4-pro. 249·25. Pożyczka serb. prem. po 100 fr. 2-pro. 111·—. b) bezprocentowe: Budapeszteńskie (Basilica) 5 złr. 28·60. Zakł. kred. dla h. i p. po 100 złr. 519·50. Clary 40 złr. m. k. 212·—. Pożyczka m. Insbruka 20 złr. 117·—. Losy m. Krakowa 20 zł. 111·—. Pożyczka m. Lublany 20 złr. 89·75. Palffy 40 złr. 265·—. Czerw. krzyża Tow. austr. 10 złr. 63·—. Czerw. krzyża węg. Tow. 5 złr. 38·50. Losy fund. arcyks. Rudolfa 10 złr. 72·—. Salma 40 złr. m. 285·—. Pożyczka Salcburga 20 złr. 115·—. Tureckie oblig. prem. kolei po 400 fr. 254·—. Tureckie oblig. prem. kolei prc. 255·—. Losy kom. m. Wiednia z 1874 roku 529·—.

Berlin, 26 września. Austryackie banknoty 85·—, Spirytus —·—.

Paryż, 26 września. Renta 3-pro. 97·12. Mąka 36·60.

Zamknięcie giełdy.

Wiedeń, 26 września. Zamknięcie giełdy o g. 3 m. 10.
(Waluta koronowa.)

Akcye: Austr. Zakł. kred. 655 75, węg. Zakł. kred. 856 25, Anglobanku 316 —, Unionbanku 622 75, Länderbanku 535 50, Bankverein 555 —, Bodencredit 13 22, Galic. Banku hipotecz. 685 —, Kolei państwow. 760 —, kolei południ. 117 —, 4% poż. m. Krakowa 93 —, kolei północnej 53 —, kolei Czerniow. — —, Alpiny 769 50, Rima Muranyi 696 75, Prag. Tow. żelazn. 28 38, Fabryki broni 720·—, Akcye tureckie tyt. 376 —, [illegible] Tow. kop. n. 875 —, Obl. węg. indemniz. 92 65, Renta majowa 93 40, Austr. renta koron. 93 80, Węgier. renta koron. 91 60, 56-letnie Listy Tow. kred. ziemsk. 98 —, 4% Listy Banku hip. 93 85, 4½% Listy Banku hip. 99 10, 5% Listy Banku hip. 110 60, 4% Listy Banku kraj. 94 15, 4½% Listy Banku kraj. 100 —, 4% Gal. Obl. propin. 98 —, 4% Gal. pożyczki kraj. 1893 96 10. 4% Pożyczki m. Lwowa 93 —, Losy tureckie 255 —, Marki 117 63, Ruble 254 75, Rosyj. pożyczka 103 80.

Usposobienie: spokojne, ożywione.

Z Drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 10.
Rządca drukarni J. K. Górski